

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 9 kwietnia 2010 r.

Druk nr 856

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz zmianie niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Władysława Ortyła.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk	(-) Piotr Kaleta
(-) Grzegorz Banaś	(-) Stanisław Karczewski
(-) Przemysław Błaszczyk	(-) Bronisław Korfanty
(-) Władysław Dajczak	(-) Waldemar Kraska
(-) Jan Dobrzyński	(-) Władysław Ortyl
(-) Janina Fetlińska	(-) Bohdan Paszkowski
(-) Stanisław Gogacz	(-) Zdzisław Pupa
(-) Tadeusz Gruszka	(-) Czesław Ryszka
(-) Henryk Górski	(-) Stanisław Zajac

Ustawa
z dnia
o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów
i sejmików województw oraz zmianie niektórych innych ustaw¹

Art. 1.

W ustawie z dnia z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 z późn. zm.²⁾) w art. 190 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Wygaśnięcie mandatu radnego w przypadkach określonych w ust. 1 stwierdza rada w drodze uchwały, w ciągu miesiąca od wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu."

Art. 2.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.³⁾) w art. 98a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Jeżeli właściwy organ gminy, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 190 ust. 2 i 6 i art. 194 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 24b ust. 6, art. 26 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984, z późn. zm.⁴⁾) oraz art. 5 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, obsadzenia mandatu radnego, wygaśnięcia mandatu wójta, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z zastępcą wójta, sekretarzem gminy, skarbnikiem gminy, kierownikiem jednostki organizacyjnej gminy i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego gminną osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska lub nie

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się także ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa i ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 34, poz. 242, Nr 146, poz. 1055, Nr 159, poz. 1127 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 48, poz. 327 i Nr 112, poz. 766 oraz z 2008 r. Nr 96, poz. 607.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 127, poz. 1089 i Nr 214, poz. 1806, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 48, poz. 327, z 2008 r. Nr. 180 poz. 984.

rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda, w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o niepodjęciu odpowiedniego aktu, wzywa organ gminy do jego podjęcia w terminie 30 dni.

2. W razie bezskutecznego upływu terminu określonego w ust. 1, wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydaje zarządzenie zastępcze w terminie 7 dni od dnia upływu tego terminu."

Art. 3.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁵⁾) w art. 86a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- "1. Jeżeli właściwy organ województwa, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 190 ust. 2 i 6 i art. 194 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 33 ust. 7, oraz art. 5 ust. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, obsadzenia mandatu radnego, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z członkiem zarządu województwa, sekretarzem województwa, skarbnikiem województwa, kierownikiem wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska albo nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda, w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o niepodjęciu uchwały, wzywa organ województwa do jej podjęcia w terminie 30 dni.
2. W razie bezskutecznego upływu terminu określonego w ust. 1, wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydaje zarządzenie zastępcze w terminie 7 dni od dnia upływu tego terminu."

Art. 4.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.⁶⁾) w art. 85a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- "1. Jeżeli właściwy organ powiatu, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 190 ust. 2 i 6 i art. 194 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 29 ust. 6, oraz art. 5 ust. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, obsadzenia mandatu radnego, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z członkiem zarządu powiatu, sekretarzem powiatu, skarbnikiem powiatu, kierownikiem jednostki organizacyjnej powiatu i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego powiatową osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska albo nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda, w terminie 7 dni od

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218.

dnia powzięcia wiadomości o niepodjęciu odpowiedniego aktu, wzywa organ powiatu do jego podjęcia w terminie 30 dni.

2. W razie bezskutecznego upływu terminu określonego w ust. 1, wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydaje zarządzenie zastępcze w terminie 7 dni od dnia upływu tego terminu."

Art. 5.

W przypadku, gdy przyczyna wygaśnięcia mandatu, o której mowa w art. 190 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wystąpiła przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Obowiązująca ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw stwierdza, iż razie wystąpienia jednej z przesłanek wygaśnięcia mandatu radnego wskazanych w art. 190 ust. 1 właściwa rada, najpóźniej w 3 miesiące od wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu, w drodze uchwały wygasza mandat. Takie uregulowanie może rodzić i często rodzi niepożądaną sytuację, w której niepodjęcie przez 3 miesiące stosownej uchwały blokuje możliwość objęcia mandatów radnych osobom z list, które w wyborach uzyskały kolejno największą liczbę głosów. Przyczyną tego może być na przykład zrywanie quorum przez poszczególnych radnych lub nieuwzględnianie w porządku obrad sesji kwestii do wygaszenia mandatu.

Z omawianą kwestią wiąże się problem terminu, w jakim wojewoda powinien wezwać organ gminy do podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnego. Przepisy nie określają tego terminu, jednak z ich brzmienia, a zwłaszcza z użycia w hipotezie następstwa czasowego: "jeżeli organ nie podejmuje uchwały" - "wojewoda wzywa organ gminy", wynika, że wojewoda powinien wezwać organ do podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu niezwłocznie po uzyskaniu wiedzy o niepodjęciu jej w wymaganym terminie. Taki sam obowiązek niezwłocznego działania wojewody można odczytać odniesieniu do wydania zarządzenia zastępczego.¹ W praktyce niejednokrotnie się zdarzało, że wojewoda zwlekał z podjęciem właściwych czynności.

Z punktu widzenia ładu demokratycznego nie jest to sytuacja właściwa i dlatego w ocenie wnioskodawców wymaga zmiany.

Proponowany projekt ustawy zakłada skrócenie do 1 miesiąca terminu na podjęcie uchwały o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu (art. 1), oraz przewiduje wyznaczenie siedmiodniowych terminów dla wojewody na wezwanie do podjęcia uchwały oraz na wydanie zarządzenia zastępczego, w razie bezczynności odpowiedniego organu (art. 2, art. 3 i art. 4). Te rozwiązania pozwolą na szybsze obejmowanie mandatów radnych przez osoby, które uzyskały w wyborach kolejny najwyższy wynik. Dzięki temu w sposób pełniejszy będzie realizowana wola wyborców, a sam proces obejmowania mandatów radnych zostanie znacznie przyspieszony i usprawniony.

Przepisy ustawy będą stosowane do postępowań stwierdzających wygaśnięcie mandatu wszczętych na podstawie zdarzeń, które nie wystąpiły przed dniem wejścia w życie

¹ Patrz: Uzasadnienie wyroku WSA w Opolu z dnia 29 marca 2005 r. Sygn. akt II SA/Op 444/04, Lex 244359.

ustawy (art. 5). Dzięki temu rozwiązaniu uniknie się stanów faktycznych, w których w trakcie procedowania zostaną skrócone terminy na dokonanie poszczególnych czynności.

Projekt ustawy zakłada czternastodniową *vacatio legis* (art. 6). Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 listopada 2006 r. (Sygn. akt K 31/06) wskazał na zachowanie sześciomiesięcznego terminu od wejścia w życie istotnych zmian w prawie wyborczym do pierwszej czynności kalendarza wyborczego, jako nieusuwalny co do zasady normatywny składnik treści art. 2 Konstytucji. Dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego nie daje podstaw do jednoznacznego stwierdzenia, jakie zmiany prawa wyborczego należy uznać za istotne. Wydaje się jednak, że skrócenie terminów na dokonanie czynności zmierzających do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu nie mieści się w zakresie istotnych zmian prawa wyborczego i można zastosować do wejścia w życie ustawy czternastodniową *vacatio legis*.

Projektowana ustawa nie rodzi skutków gospodarczych i finansowych. Nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Materia regulowana ustawą nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

.....
T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u
.....